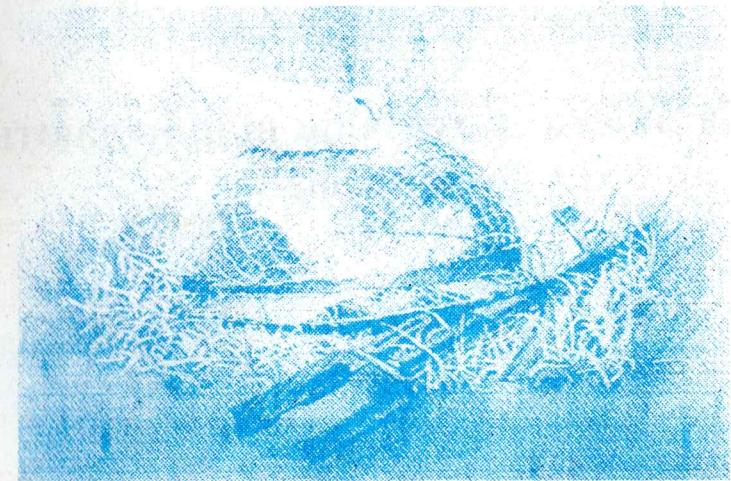

54.035(05)

Я - 11

я голосую за мир

Рівне: ТЕТИС.-1997

**Матеріали
громадських читань учнівської
та студентської молоді**

"МИР ОЧИМА ДІТЕЙ"

та

"МИР ОЧИМА СТУДЕНТА"

Відповідалальні за випуск:

академік, доктор педагогічних наук,
проректор Дем'янчук С.Я.

**За якість матеріалів відповідають
автори.**

© Тетіс, 1997р. ISBN 5-201-14313-X

Тираж 1000 шт.

Сергій Дем'янов
учень 7-Г класу
СШ №18 м. Рівне

ЩО є ДЛЯ МЕНЕ МИР?

Саша

На мою думку мир - це гармонія людини з природою. Навколо нас бує різноманітний рослинний світ. Разом з нами живуть сотні тисяч представників тваринного світу. Це безцінне багатство нашої планети. Природа багато значить в житті людини. Вона дозволяє нам відпочити, милуючись нею, ми не лише бачимо красу, а й народжуємо нові ідеї, прагнемо творити щось хороше, вона годує та одягає нас, примушує замислюватись про життя. Як можна прожити не бачучи сонця, трави, блакиті вод, співу пташок?...

Але скільки природної краси потерпіло від рук людини, її бездушного втручання.

Ми повинні відмовитись від атомних електростанцій, від великих хімічних виробництв, від руйнівного спустошування земних надр. Необхідно більше використовувати енергію вітру і сонця. Довколишній світ мають врятувати такі науки як ботаніка, зоологія, агрономія.

Багато людей стають на захист природи. Серед них і представники партії Зелених. Цей громадський рух має багато прихильників на всіх материках. Ці люди дають нам зрозуміти те, що людина повинна жити в єдності з природою, вміти захищати і відновлювати її багатства.

Природа показує нам чудовий приклад розумного співжиття рослин та звірів на воді і суші.

В них ніколи не постає питання війни.

Мене дуже хвилює проблема взаємовідносин людей між собою. Тяжко досягнути злагоди там, де панує агресивність. Людство за багато тисяч років так і не змогло позбутись цієї риси. Війни, кровопролиття, військові конфлікти є характерною ознакою нашого часу. Що робити? Як забезпечити мир на нашій планеті?

Я думаю, що людей, які хочуть жити в мирі є значна більшість. Ця більшість є повинна вирішувати долю своїх

МЕТУ
БІБЛІОТЕКА

корел. 2023р.

33027 м. Рівне вул. С. Дем'янчука

N 41 938

нашадків. Люди повинні бути більш відкритими, щирими, правдивими. Ми повинні вчитись тому, як можна досягнути гармонії між людським суспільством і природою при більшому але розумному використанні її ресурсів. В Святому Письмі сказано: "Люби ближнього як самого себе". Це є головне правило, що регламентує відносини між людьми. Якби людське суспільство жило за законами Божими, то ми увійшли б у ХХІ ст. Без воен і природних катастроф.

Я бажаю собі і всім людям знаходити час і бажання робити добре справи.

Ліни Корнійчук
учениці 10 класу
СШ №17 м. Рівне

ВІЙНА - ЦЕ ЛИХО І ГАНЬБА НАРОДІВ.

"Як захочите ви та послухаєтесь,
то буде добра землі споживати.

А коли ви відмовитесь і неслухняними будите,-
меч пожере вас, бо уста Господні сказали оце!"

Іс. 1:19-25

"А ввесь народ відповів і сказав:

"На нас Його кров і на наших дітей!"

Мт. 27:25

В ніч з 9 на 10 листопада 1938 року в багатьох містах Німеччини був вчинений масовий погром - "Кришталева ніч". Через два дні в кабінеті Герінга відбулося важливе засідання. На ньому, а також в інших ситуаціях, нацистськими лідерами було виголошено, а потім опубліковано в газетах загрозливі промови в адресу єврейства.

a). З розмови Гітлера з міністром іноземних справ Чехословаччини Хваловським 21.1.39:

"Ми знищемо євреїв. Їм не вдасться заховатись, як вдалось 9 листопада 1918 року (тобто в день закінчення першої світової війни). День розплати настав". (1)

б). З виступу Гітлера в Рейхстазі з нагоди шостої річниці приходу до влади, 30.11.39:

"Отож, Європа не заспокоїться доки єврейське питання не буде зняте з повітки dennoi.

Сьогодні я хочу провістити ще раз: якщо світовому капіталістичному єврейству - в Європі чи поза нею - вдасться ще раз ввергнути народи в війну, результатом її буде не більшовизація світу, а з нею і перемога єврейства, але й знищенння єврейської раси в Європі." (2)

З цього почалося відродження ідеї масового винищення єврейства.

На території колишнього Радянського Союзу, а саме на Західній Україні ця ідея набула поширення з вторгненням окупантів на нашу землю. Німці зразу ж приступають до своєї антисемітської боротьби. Якщо замалювати шкалу знищення в період другої світової війни, то певно, найвища її точка буде над єврейським народом. Взявши до уваги те, що Західна Україна була чимало заселена єреями (наприклад, у Рівному до війни проживало 82% євреїв), ми можемо уявити собі, хоча б на краплинку, що відбувалось тут, чого зазнав цей народ, що жив поруч з нашим народом.

Досить поширеним серед антисемітів і громадян, котрі не знають історії, є думка, що мовляв, єреї давали себе вбити в гетто і концтаборах без будь-якого опору, що вони завжди йшли на смерть як вівці. Одним з найбільш мерзлих наклепів, які розповсюджують антисеміти всіх мастей, є те, що єреї небіто не брали участі в бойових діях на фронтах Великої Вітчизняної війни, що вони, мовляв, "воювали в Ташкенті." (3). Хоча цей народ разом з українцями, росіянами і іншими боровся за волю і був найбільш гноблений і найбільш зневажений.

Незважаючи на те, що їх переслідували і катували, виловлювали і розстрілювали, багато єреїв брали активну участь в партизанських загонах, русі опору на окупованій території. Це були військовослужбовці, котрі опинилися в оточенні, молодь, котра

втекла з концтаборів, гетто, підпільники, а також люди, спеціально підготовлені в розвідувально-диверсійних школах.

За статистикою від 3 до 10% загальної чисельності радянських партизанських загонів складали євреї. (4).

"Жили ми в Хмельницькій області, коли почалася війна. В сім'ї крім батька, матері й мене була менша сестра Раїа. Почувши, що німці почали чинити розправу над євреями, ми хотіли втекти. Та було вже пізно. Багато з нашого народу вже не лишилося в живих. Одного разу батько повертається додому з роботи, його зустріли декілька німців..."

Леді живий доліз до хати, весь побитий, стікав кров'ю. Ми зрозуміли, якщо зараз не підемо, то залишемось тут на завжди. Батька мусили лишити вдома. Брата його з собою означало загинути всім. Взявши найменше і найнеобхідніше, ми вийшли з містечка. Не знали, куди бугти, просто тікали від німців. Мені тоді було сімнадцять.

Лише після війни ми з сестрою повернулись на Хмельниччину, щоб поставити пам'ятник батькові, якого ледь живого разом з іншими євреями витягли до ставка і там забили. Ще живих загребли у землю, там же, на березі.

Так я лишилась напівсиротою, та невдовзі нас чекало ще одне лихо. Я з мамою і сестрою добігли до Рівненської області. Зупинились ми в Корці. Мама жила у своєї сестри. Ми ж не могли бути всі разом, щоб не було підозри, адже в Корці також були німці. Я з сестрою переховувались у інших людей.

Недовго ми пробули там. Скоро німці знову почали розправу з євреями. Ми дізналися, що мама і її сестра з чоловіком забиті. Так ми лишилися круглими сиротами. А було ж всього вісімнадцять, сестрі - шістнадцять. Ми знову тікали. Спочатку переховувались у монастирі, але й там не могли довго залишатись. Як тільки трохи втихло, знову бігли, бігли і ось у Олічевці Корецького району зупинились. Стояла там на окраїні хата, ми туди вбігли. Хозяїн зрозумів і зразу ж прийняв нас. Ільчук Яків переховував нас довго. Ми будемо вдячні йому і його сім'ї до кінця своїх днів, адже це було вирішальним у нашему житті.

В 1943 році ми дізналися, що з'явилися партизани. Хозяїн посадив нас на підвodu і вивіз в ліс, давши з собою трохи іжі.

Пішли ми і дійшли аж до Мельчинського лісу, що в Городницькому районі на Волині.

Довго блукавши, ми натрапили на хату ілсника. Почали розпитувати про партизанів. Дізнавшись, що вони поїхали на бойове завдання, ми зупинились в його хаті. Наступного дня, під вечір, бачимо, виїжджає на галявину підвода багато. То були партизани загону за визволення Молдавії під керівництвом полковника Андреєва. Ми з сестрою вступили в цей загін і воювали до кінця війни. Я отримала почесну грамоту в 1944 році там же в лісі. Вручили її мені при всьому загоні.

Ще пам'ятаю, що коли ми були ще в Корці, німці зібрали багато євреїв і повели кудись. Жінкам говорили, що ті працюють, поки хтось не дізнався, аж через місяць, що їх побили в лісі під Козаком. Там ізраїльтяни вже в наш час поставили три пам'ятники." (5)

Бачили ті знущання українці і не залишилися байдужими, хоч і самі були не в кращому становищі.

"Я жила в Топчі Корецького району. В нашему селі було лише дві єврейські сім'ї. Лейка мала двоє дітей: дочку Ривку і сина Бузіка. Він, правда, пішов на фронт, тому я про нього нічого не знаю. В другій сім'ї був чоловік з жінкою, янкіль і Малка, які мали трох дітей - Злату, Елика і Гершка. Коли прийшли німці, то вони всі повтікали в Сосновку, колишній районний центр, думаючи, що там якось заховаються від них. Та німці були хитріші: вони зігнали людей в одне місце, високо загороджене колючим дротом.

Була вже пізня осінь. Приходять якось до мене двоє єврейчиків. Малі такі хлопці: одному 10 років, другому - 8. Просять поїсти і одежину якусь, бо вже холодно було.

Я їх швиденько в хату забрала, погодувала, переодягла. Приходили отак хлопці до мене декілька раз. Я їх годувала і з собою їжу давала.

Хлопців разом з іншими привели до лісу під Козачок. Частину людей заставили лягти до ями. Розстріляли. Потім ще, іще, іще. Вони були майже останні. Німець пройшовся по людях кулеметом, та їх, нащасти, поранило одного вруку, а другого - в ногу, але так, що обидва могли рухатись. Коли вже затихло і вартові полягали відпочивати, хлопці тихенъки вилізли з ями і

поповзли в кущі. На ніч залишилися в лісі, а вдень ходили в село до людей просити їсти.

Був у нас в селі запроданець такий - Прокіп. Він їздив у Німеччину на роботу, а коли німці прийшли сюди, він повернувся з ними і, живучи з простим народом, доносив окупантам про кожне слово і діло в селі.

Приходять раз єврейчики до мене. Я їх посадила за стіл, понасадила борщу, їдять. Аж бачу у вікні: іде Прокіп до хати. Заходить, а я плечима до хlopців стала і кажу:

- Максим (чоловік мій) там, у кімнаті лежить (хворий був). Прокіп пішов у кімнату, а я хlopців виштовхнула з хати і кажу, щоб втікали поки він з чоловіком говорить. Прокіп метнувся з кімнати в кухню, а там уже нікого немає.

- Дежидів поділа? - питает.

- Яких жидів? Не було тут нікого.

- Ні були, я бачив. Борщ хто їв?

- Так то ж мої хlopці вечеряли, - кажу йому, а сама думаю, чи втекли вже.

Вибіг Прокіп на двір, питает в синів моїх, чи не бачили нікого. Нічого не дізнавшись, оббігши навколо клуні і не побачивши нікого не бачили. Нічого не дізнавшись, оббігши навколо кухні і не побачивши нікого, говорить до мене:

- Коли ти ще хоч раз вспустиш у хату Ривку чи Лейку чи їсті їм ласищ, будеш тоді мати від мене, - помахав кулаком.

- Знаю, що вони приходили до тебе.

Я й справді годувала їх, коли приходили. Часом вдавалося втекти то зразу ж до села бігли, знали, що люди що-небудь дадуть." (6).

Свідоцтво німецького громадянина, техніка Германа Грабе, що спостерігав масове вбивство в старому аеропорті Дубно 5 жовтня 1942 року:

"... Якась стара з біlosніжним волоссям тримала на руках однорічне дитя, наспівуючи йому щось, лоскочачи його. Дитина весело гукала. Батько тримав за руку десятилітнього хlopчика і ласкаво з ним розмовляв. Хlopчик стримував слези. Батько показав на небо, погладив по голівці і очевидно намагався йому щось пояснити. В цю мить есесівець, що стояв біля ями, крикнув

щось іншому. Той відрахував чоловік 20 і звелів йти за ним. Сім'я котру я описав, була серед них. Я добре пам'ятаю струнку високу дівчину, що проходила повз мене, показала на себе і сказала: "Мені 23 роки".

Я обійшов пагорбі опинився біля великої могили, люди лежали щільно, один до одного, стирчали тільки голови. По головах і плечах текла кров. Деякі розстріляні ще рухались. Інші піднімали руки і ноги, щоб показати, що вони ще живі. Яма була повна на три четверті. В ній, по-моєму, було біля тисячі чоловік. Я знайшов людину, що стріляла в них. Це був есесівець, котрий сидів на вузькому краї ями і курив цигарку. Абсолютно голі люди спускалися по східцях глиняної стінки ями і перебиралися через лежачі там трупи до місця, котре він їм показував. Вони лягали з верху на поранених і убитих. Деякі гладили ще живих і розмовляли з ними. Почулись вистріли. Я подивився в яму і побачив тіла, котрі ще рухались, голови, що лежали на трупах застрілених раніше. Із ший витікала кров.

Я дивувався, що мені не наказали залишити це місце, та раптом помітив недалеко ще трьох - чотирьох поштарів. Наблизилася наступна група приречених: вони спустилися в яму, построїлись і були розстріляні. Повертаючись від рову, я побачив, що приїхала ще вантажівка, переповнена людьми. Страшенно схудлу бабу роздягнули інші люди, вже голі, її підтримували з обоїх боків. Вона виглядала паралізована. Голі люди понесли її до ями. Я покинув це місце з начальником робіт і на машині повернувся в дубно.

Наступного ранку, коли я приїхав туди, то побачив приблизно 30 голих чоловік, що лежали біля ями, на відстані 30 - 50 метрів від неї. Деякі були ще живими. У них був застиглий, нічого небачачий погляд, здавалось, вони не помічали ні ранкового заморозку, ні людей навколо. Дівчина років 20-ти звернулась до мене з благанням про допомогу і одяг, щоб втекти. В цю хвилину ми почули гуркіт, підіїдждаючої машини, і я побачив в ній роту СС. Я пішов в бік нашого будівництва, і через 10 хвилин почулись вистріли зі сторони рову. Євреям, що залишались живими, було наказано віднести трупи в яму, після чого цих євреїв поклали туди самих і розстріляли в шию." (7).

Чимало документів, книг, розповідей очевидців, учасників, в тому числі і ворогів, переконують у тому, що євреї - це нескорений народ, вони прагнуть волі, а не спокійно погоджуються зі своєю страшною долею.

Із звітів німецького командування СС ми дізналися, що героїчне повстання на Галичині євреїв з гетто Львова і Рогатина. Групенфюрер СС Катцман у своєму звіті про придушення повстань в гетто "дистрикту Галичини" вказував, що "чим менше залишилось євреїв тим сильніший був їх опір. Боротьбу геройв львівського гетто очилив єврейський поет Яків Шудріх. Український писенник Я. Галан писав про нього: "Я не можу також забути моого друга Шудріха... Він міг вмерти тільки так, як вмирає солдат". (8)

У своїх віршах він показує ту ненависть і зневагу, яку відчуває кожен єврей до свого пригноблювача.

Ось фрагмент з одного з останніх віршів.

Я всміхаюсь -

А серце навпіл

Розриває заряд нелюбові,

За страждання

уярмлених сіл,

За потоки

невинної крові.

За зневажену

Гідність рідні,

Смерть сестри

Під нагайкою қата.

Лютий кате,

У чорнім вогні -

Щезни!

Згинь!

Будь навіки проклятим!..

І ще один вірш, який показує незламний характер народу, його гідність. Він, як і перший написаний у львівському гетто.

РУКИ

Бачу ті руки,

Що держать жорсткі батоги,

Що вибивають із нас

Гідність одвічну,

Що волю

Батожать і в'яжуть.

Всохнуть ті руки!

Зникнете ѹ ви, вороги,

Інші вас будуть карати -

За зневависть нашу!

Бачу я обриси

Інших піднесених рук,

Множаться в силі вони,

Тужавіють -

Все близче та близче!

Час наступає -

Відплата за біль наших мук:

Руки ті

Нелюдів клятих

Дощенту понищать! (9)

По війні доля багатьої євреїв, котрі обіймали високі посади склалася трагічно. Репресували колишнього міністра І. Зальцмана. Його звинуватили у злочинних зв'язках по так званій "ленинградській справі". Генерала Л. Гонора, одного з керівників ракетобудування, було заарештовано по звинуваченню у шпигунстві і зв'язках з членами Єврейського антифашистського комітету. Були звільнені з посади у зв'язку з єврейським походженням майже всі фоіцери органів державної безпеки і розвідки, працівники партійних і громадських органів, багато офіцерів, керівників, вчених, лікарів. Зокрема, головний терапевт Радянської Армії генерал-лейтенант медичної служби М. Вовсі, професор Е. Гельшрейн, професор Я. Рапопорт та інші. Їх планували повісити, а все єврейське населення виселити у концтабори.

Смерть Сталіна зірвала цей другий після гітлерівського план "остаточного вирішення єврейського питання". (10)

Так, ми бачимо, що ще з кінця 30-років розгортається антисемітська боротьба, започаткована німецькими нацистами, проводиться крізь час війни і ніби естафета передається до рук,

здавалося б ворожих для фашистів, більшовиків. Навіть вже по закінченні війни лишається її слід і знову гнітить цей незборний народ, що так бажає волі.

ЛІТЕРАТУРА

1. Дан Міхман, Іехіам Вайц, "В дні катастрофи" Ч.ІІІ, 3.2
2. "Катастрофа в документах", ст 110.
3. А. Тененаум, "Єврейський народ у Великій Вітчизній війні", Світоч 1995, ст.3, 13
4. там само, ст 11.
5. Записано від Дудовської Рози Наумівни, м. Рівне.
6. Записано від Крнійчик Євгенії Гордіївни, м. Рівне.
7. Дан Міхман, Іехіам Вайц, "В дні катастрофи", Ч. ІІІ, 3.8.1.
8. А Тененаум "Єврейський народ у Великій Вітчизняній війні" Світоч 1995, ст 13.
9. Яків Шудріх, "Земля двигніть", Львів, Каменяр, 1991.
10. А. Тененаум, "Єврейський народ у Великій Вітчизняній війні" Світоч 1995, ст 15.

Велентина Алексійчук
учениця 11- класу СІШ №25
м. Рівне

ВІЙНА - ЦЕ ЛИХО НАРОДІВ.

Війна... Багато років минуло від тоді, коли вмирали, гризучи землю, наші полонені в тaborах, палиали села; коли десятки тисяч єреїв гинули в гетто; коли за наказо Коха мільйони людей були приречені на пекальні муки страхітливу смерть.

Та війна скінчилася п'ятдесят два роки тому, але час не послабив біль, такі рани ніколи й не гояться. Тому що це не кошмар, який можна відігнати від себе й забути про нього, як забуваєш поганий сон. Це - страхітлива дійсність.

У слові війна - біль і розпач матерів, стогні поранених, плач сиріт. Це чорна ганедна сторінка в історії всього людства, події, від яких здргнешся і тихенько помолишся, щоб такого більше ніколи не сталося.

І коли мимоволі постають страшні картини й ті, хто вмирав в нелюдських муках, то жах стискає серце, в жилах холоне кров.

Так, то була важка війна. Та ми вистояли, бо захищали Вітчизну, свій рідний дім. Наро, що був за вироком Гітлера приречений на знищення, живе, існує, розвивається. Ale ціною величезних жертв дісталася нам Перемога - двадцять мільйонів людських життів... Для когось це, може, просто цифра, ale для тих, хто воював за мир це дні страждань і тривог, це похоронки...

Перемога сталася, ale її треба й надалі оберігати, щоб не звести її плоди на нівець. І якщо людство знов не потрапило у вір війни - це найперше заслуга народів нашої Батьківщини

Всі люди світу знають, що таке війна, і тому самовіддано боротися за мир, за щасливе майбутнє своїх дітей. Бо мир необхідний всім, як саме повітря, мирним небом дорожить кожен.

Отже, боріться всі, всі боріться за мир, щоб ніякий Кох не зміг стати володарем над життям і смертю мільйонів. В ім'я дітей, які дивляться на нас з вірою в ясних очах, в ім'я всіх тих, кого ви любите, в ім'я життя, щастя - боріться за мир!

Але робіть це вже зараз, тому що, коли на порозі наших жител станове війна, - буде вже пізно.

Ми ніколи не забудемо тих, хто ціною власного життя здобув нам мир. Пам'ять про них буде жити вічно і назавжди залишиться в наших серцях.

Тож хай ніколи не повториться той жах, назва якому - війна!

Тарас Олевський
учень 5 класу
"Центрі надії"
м. Рівне

ДРУЖБА МІЖ НАРОДАМИ ДОПОМОЖЕ ЗБЕРЕГТИ МИР НА ЗЕМЛІ.

Влітку, минулого року мені пощастило побачити у Франції, завдяки організатором з Фонду Чорнобиля, які зібрали групу дітей на оздоровлення за кордоном.

Ми подорожували у красивому автобусі дорогами Польщі, Німеччини і, нарешті, приїхали у невелике містечко Меріндол на півдні Франції. Там мене прізвітно зустріла пані Жаклін Бруна, в сім'ї якої я оселився на час перебування за кордоном. Я відразу потоваришував з молодшим сином пані Жаклін, моїм ровесником, чотирнадцятирічним Жан-Полем. Виявилося, що він захоплюється спортом - стрільбою з лука і чудово плаває в басейні. Ми відразу знайшли спільну мову, не дивлячись на те, що я не знав французької, а Жан-Поль української мови. Ми майже вільно спілкувались англійською, адже в "Центрі надії", де я навчаюсь надають велику увагу вивченню цієї ноземної мови.

Гостинні господарі присвятили багато часу для того, щоб познайомити мене з містом, його історією і культурою. Зокрема, я мав нагоду побачити, так званий, верхній Меріндел - стару частину міста, де розташовані найдавніші оселі місцевих жителів. На день міста я став свідком великого свята. На центральній площині виступали музиканти в французькому народному одязі; для дітей було організовано парк розваг з чудернацькими каруселями, а ввечері осяєв небо сотнями зірочок сліпучий різnobарвний феерверк.

Найбільше мені сподобались поїздки до Середземного моря, прогулочки на узбережжі та подорож до сусіднього міста Тараксон. Там кожного року влаштовується театралізоване дійство, під час якого хоробрий лицар перемагає страхітливе чудовисько. За стародавньою легендою, вони живе у місцевому середньовічному замку і викрадає дітей, але заходить сміливець, який перемагає диво-звіра і рятує полонених.

Мешканці міста, в сім'ях яких жили мої товариши, влаштували для нас невеличке свято. Ми стали учасниками веселих розваг: ігор, естафет, атракціонів; поласували смачним морозивом.

Особливо приємно мені було дізнатися, що мої господарі добре знають про Україну, про те горе, яке сталося у нас від вибуху Чорнобильського реактора і готові нам допомагати. Вони одні з перших відгукнулись на прохання Фонду Чорнобиля прийняти на оздоровлення дітей з України. Це вражає, коли незнайомі, далекі люди спішать тобі на допомогу. Я переконався, що наша біда відгукнулась болем і співчуттям у серцях багатьох людей світу, незалежно від національностей і віросповідань.

Люди світу повинні допомагати одні одним, товарищувати, намагатись якомога більше дізнатись одні про одних, співпрацювати, примножувати багатства Землі. Я думаю, тоді не залишиться часу для ворожби, ненависті і воєн, а запанує мир. Нам немає чого ділити - у нас одна земля під ногами і одне небо над головою.

В мене є велика мрія. Я мрію багато подорожувати, щоб побачити різні куточки нашої планети, познайомитись з новими друзями, отримати цікаві враження від спілкування з ними і від побаченого, запросити їх до себе у гості, щоб показати, яка гарна наша Україна. Я впевнений, саме такі стосунки між народами зміцнять мир на Землі.

Тетяна Замкович
учениця 10 класу
СШ №8 м. Рівне

КРАЇНИ В БОРОТЬБІ ЗА МИР.

Мир - священне для нас поняття. Це не просто слово - це зміст нашого життя. І ніщо так не зближує , як мир. І кожна людина - буде міста, обробляє землю, творить книжки, картини чи музику - не може не прагнути миру, не може бажати війни. Коли палахкотить полум'я війни, рвуться снаряди і падають бомби гине все: і пам'ятники культури і люди. Згарища і могили - ось що залишають після себе воєнні лихоліття.

Понад 50 мільйонів людей не повернулися до своїх домівок після Вітчизняної війни. 30 тисяч пам'ятникі і обелісків стойть тільки на українській землі, щедро зрошеній кров'ю росіян, українців, грузинів, вірменів, казахів, таджиків, узбеків - усіх народів-братів. І по інших землях розкидані могили воїнів світу. Ще й сьогодні трагічною луною відгукуються страхіття війни: на початку 70-х років до шкіл світу не приходило близько півмільйона першокласників, бо не народилися їх батьки. Ще сьогодні колишні воїни носять у тілі залишки смертоносного металу, а пожовклі від часу похоронки обпалюють материнські та вдовині серця.

Мир завойовано надто дорогою ціною і весь народ робить все, аби він не був порушений. Миру ми домагаємося не тому, що слабкі, ми домагаємося миру тому, що духовно сильні, віримо у силу людського розуму і хочемо щастя для всіх людей на Землі. Ми віримо у життєвість наших ідей і хочимо утвердити їх силу не кулями і бомбами, а нашими квітучими містами і селами, повнозерними ланами, високою самобутньою культурою, великим щастям мирної творчої праці.

Ідеї рішуче відстоював Еразм Ротердамський. Він закликав людей об'єднатися для боротьби проти війни.

На початку 1948 року у Франції виникло об'єднання "Борці за мир", у червні 1949 року - створено комітет захисту миру Англії. Одним за одним почали виникати комітети захисту миру в Італії, Бельгії, голландії, Данії.

Активно включилися в рух за мир Всесвітня федерація профспілок, Міжнародна демократична федерація жінок та інші. Рух за мир став реальною силою, що активно впливалася на громадську думку і разом з тим на міжнародні події. В боротьбі за мир маси вчилися розумінню народної політики, а головне - вчилися організованим масовим діям. Національні комітети захисту миру, окремі видатні діячі науки і культури шукали нових ефективніших засобів у боротьбі за мир, за відвернення загрози війни.

У Греції було розстріляно одного з борців за мир - Нікіфорідіса. Генеральний секретар Сенегальського комітету захисту миру Дуду Гей був засуджений на два роки тюремного ув'язнення із сплатою 600 тис. Франків штрафу застатю, в якій закликав африканців відстоювати мир.

З близькою промовою виступила на Конгресі українська письменниця Ванда Василевська, сказавши, що боротьбі за мир треба віддати все серце, всі помисли, всю енергію і тоді прийде перемога. У прийнятих всесвітнім форумом документах - Маніфесті до народів світу і Зверненні до Організації Об'єднаних Націй - була сформульована конкретна програма дій прихильників миру. Вони закликали уряд усіх країн прийняти закони, які забороняли б пропаганду війни.

У серпні 1948 року у Вроцлаві (Польща) відбувся всесвітній Конгрес діячів культури на захист миру, який обрав Міжнародне бюро зв'язку діячів культури на захист миру. 25 лютого (1949) року це Бюро разом з Міжнародною демократичною федерацією жінок, а також відомими громадськими діячами виступило із закликом скликати Всесвітній конгрес прихильників миру. Заклик дістав широку підтримку на всій земній кулі.

Робота Конгресу завершилась прийняттям Маніфесту миру, в якому урочисто проголошуvalося, що народи перестали бути пасивними і що тепер сповнені рішучості активно виборювати мир. Всесвітній конгрес прихильників миру на повний голос заявив, що від тепер захист миру став справою всіх народів.

За рішенням Українського республіканського комітету захисту миру з 3 по 9 лютого 1975 року у республіці проходив Тиждень миру, який мав широкий розголос серед населення.

Відкриваючи 9 квітня 1975 року у Києві збори активу Українського республіканського комітету захисту миру, Товариств дружби і культурного зв'язку з зарубіжними країнами та Товариства культурних зв'язків з українцями за кордоном, присвячені 30-річчю Перемоги, голова Комітету Олесь Гончар говорив: "Ми знаємо, чиїм було вирішальне зусилля, завдяки якому розквітнув сонячний день Перемоги, знаємо, хто врятував світ від кошмарів фашизму: ім'я рятівників - народний солдат. І всі чесні люди світу це визнавали тоді, визнають ще й сьогодні, з почуттям вдячності звертаючи погляди до нашої народної Вітчизни - цитаделі миру найсвітліших надій людства". Перемога сталася, але її треба було ще оберігати, не дати знести плоди її на нівець. І якщо людство знов не задихнулося у диму війни, в жахіттях ядерної катастрофи, - це найперша заслуга народів.

Історія фонду миру глибок символічна для нашого народного способу життя. Ще у 20-ті роки, коли молода наша республіка вела виснажливу боротьбу із зовнішньою інтервенцією, коли панували голод і розруха тоді вже виникли рухи на підтримку визвольної боротьби за рубежем. Сили, які виступали за втілення в життя найгуманніших принципів, за вирішення всіх конфліктних питань мирним шляхом, міцнішли, завойовували все більше і більше прихильників.

Це були не тільки окремі імена: все ширшим, масовим став фронт організованих дій прихильників миру. Одним виявів цих дій став Міжнародний рух вчених за мир, роззброєння і міжнародну безпеку, за відвернення термоядерної війни, високо оцінений світовою громадськістю.

У червні 1955 року в Хельсенкі відбулася організована ВАМ (Всесвітня Асамблея Миру), в роботі якої взяли участь 1850 делегатів з 63 країн світу. Вперше у роботі міжнародного форуму взяли участь делегації Міжнародного комітету Червоного Хреста, Всесвітньої федерації асоціацій сприяння ООН, Міжнародної жіночої ліги за мир і дружбу та інші. Зaproшені на Асамблею представники багатьох пацифістських організацій прийняли на своїй нараді рішення рекомендувати всім пацифістським організаціям співробітничати з міжнародним рухом прихильників миру та його народними організаціями. Як і попередні міжнародні форуми Всесвітньої Ради Миру, Асамблея закликала домагатися загального і повного роззброєння. Наша країна разом з іншими державами запропонувала на засіданні Комітету десяти проект документу "Основні принципи загального і повного роззброєння", на базі яких можна булоб виробити спеціальний договір. На жаль, і цей документ не мав підтримки з боку інших країн.

Багаторічна боротьба за заборону випробувань ядерної зброї, яка велася країнами, завершилася серйозною перемогою. 5 серпня 1963 року у Москві було підписано Договір про заборону випробувань ядерної зброї в атмосфері, космічному просторі, і під водою, які б привели до нової війни.

У листопаді 1979 року на запрошення голови ЮНЕСКО в роботі представницького міжнародного форума в Парижі взяв участь голова Українського республіканського комітету захисту миру, письменник Олесь Гончар. У своєму виступі він сказав: "Мова в цьому залі йде про найдорожче для людини - про збереження миру як форми життя, єдино прийнятої і єдино можливої на нинішньому етапі розвитку цивілізації. Сьогодні всім ясно, що ядерна війна, в разі її виникнення, не помилує нікого, і саме тому воно, ніби чума чи проказа, має бути вилученням з життя безповоротно, зникнути з лиця планети раз і на завжди".

В історії народів, як і в житті людей, бувають вирішальні періоди, саме такий відповідальний період і переживає зараз людство:усі прагнення конкретно визначені, турботи - виправдані. На всіх континентах люди пильно приглядаються до подій, що відбуваються в дипломатичних сферах, виявляючи особливий інтерес до життя у нашій країні.

Голос мільйонів людей доброї волі лунає дедалі сильніше, здобуваючи нові перемоги у боротьбі за мир.

Войтович Олександр
СШ №9 м. Рівне

БОЛЯТЬ РАНИ ВЕТЕРАНАМ.

Одне з найдорожчих слів у наших ветеранів - слово "Мир". В ті далекі для нас, але такі близькі для них, воєнні часи, слово Перемога і означало Мир. І всі, молоді ще на той час хлопці та дівчата гинули зі словом "Мир" на вустах. Але до цього слова примішуються і гіркі спогади про поразки, втрати і нездійсненні мрії. Не все було тоді так як треба у їхньому житті. Була і бідність, були і проблеми. Але була і Вітчизна зі своїми ідеями, зі своєю культурою і мовою. І саме ветерани захищали ці ідеї своєї країни. На фронтах воювали люди з різних країн і різних національностей, але не було між ними ні перешкоди, ні непорозумінь, адже вони розуміли один одного з півогляду. І ми маємо брати приклад, як саме треба миритися з іншими країнами, незважаючи ні на расу, ні на національність народу, який проживає в цій країні.

І ось 1945 рік довгождана Перемога, солдати повертаються додому з надією, що життя покращиться. Фашизм був переможений, наша країна ніби розпочала нове життя.

Пройшли роки, і цілі десятиліття. Вже п'ятьдесят другу весну зустрічають переможці. Зустрічають ті, хто дожив... Але зустрічають хто як... Для більшості ветеранів перемога обернулася поразкою. Так, зараз невідомо хто ж переміг ми чи вони. Колишня могутня країна переможницею розпалася. І ніяк не може налагодити

№ 938

між собою мирні відносини. А переможена країна стала однією з лідеруючих країн Європи, практично у всьому. Тепер законодавство дозволяє перейменовувати вулиці, які були названі раніше іменами загинувших героїв. Могили пропавших безвісти солдат, знасяться лише для того, щоб на їхньому місці побудувати висотні котеджі, для відпочинку мужновладців.

Тепершні політики забули про ветеранів, Закон України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту", вже давно не діє. У законодавців одна відповідь - немає грошей. Проте багато хто з тридцяти п'яти тисяч ветеранів війни області з яких понад десять цілих три десятих тисячі, учасників бойових дій та п'ять дісяч п'ятсот інвалідів, не мають гідного соціального захисту, часто позбавлені належних їм пільг.

Інколи коли йде святих місць: соборів та церков, боляче дивиться, як ветерни війни, стареньки люди - ошукані державою, сидять і просять милостиню. Саме дивлячись на таку картину хочеться проклясти наших політиків, які за допомогою ветеранів "виїзджають" із економічної кризи, закриваючи їхніми пенсіями бюджетні дірки.

Але давайте не будемо надіятись лише на політиків, що вони знайдуть необхідні ресурси для поліпшення умов існування ветеранів. Адже саме ми вибирали цих політиків, щоб вони стояли у керма влади.

Якщо кожен з нас побачивши ветерана пропустить його без черги в магазині, чи звільнить для нього місце в транспорті, або положить квіти біля вічного вогню і не раз у рік, якщо ми дружно допоможемо ветеранам, тоді можливо їхні рани перестануть боліти. Можливо тоді серед нас, да і в нас самих оселиться Мир.

Лепеха Максим

учень 8-Г класу СІШ №15

м. Рівне

Я ХОЧУ МИРУ І ЗЛАГОДИ.

Це сталося весняним ранком. Я вийшов із дому. Раптом я побачив - люди, люди, люди - стільки їх навколо! Я став впізнавати людей, яких раніше не помічав. Хай живуть люди! Любий друже!

Це наш з тобою весняний ранок і сонце, і квіти. До нас з тобою прийде завтра. Все буде добре. На всіх людей одна земля лежить під сонцем. Ми брати і друзі. Якщо з кимось стала біда, чекати не можна, простягни руку! Через засніжені гори, через простири пустель простягни туку на допомогу. Це наш з тобою весняний ранок і сонце, і квіти. Як би далеко ми не були, запам'ятай ці слова: ми повинні триматися один за одного.

Ми так мало знаємо поки молоді. Ми тільки мріємо і сподіваємося, що біда омине світ. Ми віримо в щастя. Але люди дорослішають і розуміють, який світ заплутаний, як все не просто. Коли-небудь ми також почнемо так думати, можливо.

Ми хочемо, поки живі знищити всю зброю і пліч-о-пліч зустріти початок нової весни. Щоб бійні за хліб, за колір шкіри, за владу зникли, намов нічні страхіття.

Можливо найвні ми - юна зміна, проте хочемо вірити у щастя. Але люди дорослішають і розуміють, який світ заплутаний, як все не просто.

Коли-небудь ми також почнемо так думати. Можливо.

Подивись, який світ ми дістали у спадок, подивись, яка краса! Як спокійно заходить за обрій сонце.

Але у заходу сонця є й інше обличчя: там у людей немає домівки, там іде війна. І неважко зрозуміти, що у нас ще багато роботи. Ми живемо у недосконалому світі. Наш світ все ще будується. Ти зрозумій, це не рай, а великий незакінчений світ.

Чи можна співати пісню миру у світі страху і злості? Піснею висушити слізозу дуже нелегко. Чи можна стريمати час і змінити зло долю? Чи можна відвернути вітер війни? А ми спробуємо?

Та мама допомагає мені зрозуміти, що саме від мене і моїх ровесників залежить життя наших майбутніх дітей в ХХІ столітті.

До нашої розмови підключається й тато, який пояснює, що мир починається із стану серця і душі кожного з нас і з мене.

Під час розмови я раптом відчуваю потребу терміново зателефонувати сестрі, запропонувати свою допомогу мамі, вивчити всі правила з математики і написати контрольну роботу на "відмінно"...

Адже ж мир починається із спілкування в сім'ї, із спілкування в школі, із спілкування з друзями у дворі...

Я тепер твердо знаю, що кожен день буду робити все, щоб будувати свій "маленький мир".

Якщо кожен із нас буде доброзичливо поводитись із оточуючими, починаючи з дитинства, то завжди будуть лунати слова старої, але такої улюбленої пісні:

"Хай завжди буде сонце,
Хай завжди буде небо,
Хай завжди буде мама,
Хай завжди буду я!..."

Стасюк Оксана
РЕГІ м. Рівне

ДІТИ В БОРОТЬБІ ЗА МИР.

Проблема збереження миру - це найгостріша проблема, яка стоїть сьогодні перед людством.

Доля миру сьогодні залежить не лише від політиків і військових. В розв'язанні цих дуже важливих питань можуть і повинні прийняти участь люди всієї планети. Це стосується і дітей. Нашим дітям близькі і зрозумілі питання захисту і зміцненню миру, розвитку дружби і співробітництва між народами всіх країн світу. В наш бурхливий час діти приєднуються до багатомільйонного голосу дорослих на захист найпершого права - права на життя. І часто їх чути краще, ніж дорослих. Серед них: Саманта Сміт, Катя Личова, Еман Берк, Айко Фукуда.

Ім'я чудової американської дівчинки Саманти Сміт стало прaporом цілого міжнародного руху "Діти як миротворці". Кілька років тому назад ця дівчинка прибула в колишній Радянський союз з місією посла миру, щоб познайомитись з нашими дітьми і подружити їх з американськими дітьми. Вона перша в світі показала, що американські діти не хочуть війни, а хочуть жити в мирі і дружбі із всіма дітьми світу. Саманта прожила лише 10 років. Вона разом із своїм татом загинула. Літак, в якому вони летіли, зірвався в небі. Саманта сміт хоч і загинула, але їй досі її всі пам'ятають, її справу продовжують інші діти.

Доречно згадати і чарівну московську школярку Катю Личову, маленького "повпреда миру". Вона підкорила своєю ширістю і контактністю США. Катруся як і Саманта намагалася довести дорослим, що краще жити в мирі ніж воювати. Катя Личова разом з американськими дітьми здійснила постановку вистави "Діти миру".

Не можна не згадати і 11-річного австралійця Емана Берка та юну японку Айко Фукуду. Всі вони виступають від імені свого покоління з вимогою: "Дайте нам жити! Дайте змогу дружити, мріяти!"

З вище сказаного видно, що діти ведуть активну боротьбу за мир. Було б дуже добре і можливо настав би мир на всій планеті, якби всідорослі прислухались до голосу цих маленьких діток.

Сокол Н.Я.
РЕГІ м. Рівне

ПСИХОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ ВИХОВАННЯ ПОЗИТИВНИХ ЯКОСТЕЙ ОСОБИСТОСТІ.

Ми живемо в час складний і нестабільний. В час важких випробувань і швидких темпів. Ми помічаємо як багато в цьому світі хаосу, насильства, жорстокості. Відчуваємо вплив таких факторів на собі і розуміємо, що ніякі скарби світу і зручності

життя не принесуть нам миру та щастя, якщо люди не будуть доброзичливими один до одного.

Кожен з нас хотів би, щоб наші діти росли щасливими, лагідними, доброзичливими, миролюбивими, вміли спілкуватися з оточуючими. Щоб вони, вступаючи в такий великий, незрозумілий і незнайомий для них світ, не загубилися в ньому.

Найбільш часто батьків, вихователів і педагогів турбують такі індивідуальні особливості дітей якegoїзм, агресивність і жорстокість. І чим раніше звернути увагу на ці риси характеру, тим менше проблем у дитини виникне у майбутньому. До нашого експерименту було залучено 40 дітей старшої групи та 21 чоловік дітей підготовчої групи дитячого садка № 17 м. Рівне. В процесі спостереження за даними дітьми було виявлено, що 75% дітей, яким властиві негативні риси характеру і поведінки, слухаючи казки та оповідання, не виражають своїх почуттів відносно того, що відбувається з героєм, не співпереживають йому і в реальній ситуації вони не здатні співпереживати іншій людині. В той час коли діти з позитивними рисами характеру і поведінки ставлять себе на місце гороїв творів і емоційно виражаюти свої почуття.

Під дією негативних факторів оточуючого середовища у дітей можуть проявитись такі негативні риси характеру, як нездатність відкликатись на емоційний стан близьких людей, відсутність здатності до емоційної саморегуляції і контролем за своєю поведінкою, відчуття негативних емоцій, страхів.

За нашими даними, щоб допомогти дитині вирішити ці проблеми, необхідно зрозуміти причини їх виникнення, до них ми відносимо: 54% неблагополучні відносини в сім'ї, які проявляються у вихованні підростаючого покоління, 90% відчуженість, 27% підвищена вимогливість до дітей.

Для дитини, у якої ще не сформовані стійкі уявлення про добро і зло, все навколо однакове і незрозуміле. Тому те, що дорослим здається дрібницю може залишити значний, негативний відбиток в душі дитини і стати основою її майбутнього життя. Малим дітям притаманна властивість до наслідування. Вони вбирають в себе все позитивне і негативне від дорослих. Тому, ні в якому разі при діях не можна обговорювати недоліки знайомих, друзів чи колег, не будувати планів помсти своїм недругам; не бути

запальним і виражати почуття гніву. Дитина не розуміє змісту всі перерікань своїх батьків і педагогів, але озлобленість обов'язково відобразиться на її почуттях.

Другою причиною можуть стати психофізіологічні порушення, соматичні та спадкові захворювання - це проявляється у вигляді підвищеної збудливості з агресивністю, підвищеною схильністю до конфліктів, мстивості, прагнення завдати біль іншій людині.

Також на вираження таких індивідуальних особливостей впливає тип нервової системи, що проявляється в темпераменті дитини.

Що зробити дитину доброю і люблячою не слід ставити за мету переробити її. Заборона і підвищення голосу - самі негативні впливи на дитину Треба любити дитину, щоб вона кожен час відчувала, наскільки потрібна і значна для вас. Багато ненависті, агресивності, ворожості, ми самі передаємо з покоління в покоління нашим дітям. Відчувши ці почуття з дитинства дуже важко їх позбутись. Тому доки ми не виховаемо і в собі доброту та терпимість, ми не досягнемо успіхів у вихованні позитивних якостей дитини.

Луцик Наталія
студентка ІІ курсу РЕГІ
м. Рівне

МІЖНАРОДНІ ЗВ'ЯЗКИ УКРАЇНИ І ФРАНЦІЇ.

Постать Ярослава Мудрого займає особливе місце в історії княжої доби України. Як і його батько Володимир Великий, ярослав постійно дбав про зміцнення своєї держави. Завдяки цьому Русь в I половині XI століття досягла вершини політичної могутності й стабільності, економічного і культурного розвитку. Сам же великий київський князь, за свідченням автора Київського літопису, любив "Велико", часто читав їх "денно й нащно", бо вважав, що вони, як ріки "наговнюють всесвіт увесь" (див. Літопис руський, К., 1989, С. 89).

За князювання Ярослава Володимировича Київська Русь стала найбільшою державою в Європі. Тому зміцнення її міжнародних зв'язків - це результат об'єктивної ситуації на Континенті. Проте, постійною турботою Ярослава була якраз зовнішня політика. Відмітимо, що в ті часи шлюбні союзи членів королівських і князівських родин заключалися, як правило з політичних міркувань і були засобом зміцнення і розвитку міжнародних відносин. Це добре розумів Ярослав Мудрий: сам одружився на шведській принцесі, своїх трьох дочок віддав за французького, норвезького і угорського королів, а трьох синів одружив з європейськими принцесами.

Сучасний історик з діаспори Орест Субтельний назва Ярослава образно - "тестем Європи" (див. Субтельний О. Україна. Історія, 1993, С. 56).

Анна Ярославівна, яку у Франції назвали Русинкою, народила трьох синів. Після смерті свого чоловіка, французького короля Генріха І, вона до повноліття старшого сина, спадкоємця королівського трону, правила Францією. Клятву на вірність французькому народу давала на Євангелії, яку подарував їй батько Ярослав Мудрий. Ця книга написана старослов'янською мовою і нині є реліквією французького народу. Пам'ятник на могилі Анни, Королеви Франції, зберігається й досі в Самлі, в старійкоролевській столиці поблизу Парижу. Анна була однією із перших представниців наших пращурів у Франції. Вона залишила глибокий слід в історії цієї держави своєю діяльністю по будівництву абатства Св. Вікентія, постійною матеріальною підтримкою монастирів. Римський папа Микола ІІ в листі до Анни хвалив її за вірність, добродійність і всякі чесноти "вона украшала свою королівську достойність" (див. Граф де Ке де Сент-Емур, Анна Русинка. Королева Франції. Львів. 19090, С. 13.).

Якщо сягнути думкою в історію подальших стосунків українського і французького народів, то стає очевидним, що з боку Франції існував підвищений інтерес до України, її історичної долі. Про це свідчать багаточисленні історичні факти. У XVI - XVII ст. Французький королівський двір часто тримав на службі запорізьких козаків, цінуючи їх за воєнну за вишкіл, мужність і хоробрість. У французькій історіографії чільне місце посідає тема України,

запорізьких козаків. Наведемо найбільш поширені твори: Гійом Лівассер де Баплан "Опис України" (Паріж, 1650), Пьер Шевальє , "Історія війни коазаків проти Польщі", (Паріж, 1663). У другій половині XVIII ст. Побачили світ твори Жана Бенуа Шерера , Літопис малоросів або історія козаків-запорожців та козаків України або Малоросії" та Пропспера Маріне "Богдан Хмельницький та інші". Все це свідчення взаємозв'язків двох європейських народів.

Початок - в княжій добі. Першим повпредом українського народу була Анна Русинка. Нинішньому молодому поколінню України належить піднімати міжнародний авторитет своєї Вітчизни, відроджувати те, що випробувано історею. І насамперед - співпрацею з європейськими державами, запозичуючи й навчаючись їх досвіду, але й не цураючись і свого геройчного і славного минулого. Його потрібно зберігати і примножувати.

Кудрик Тетяна
11-А клас СШ №24
м. Рівне

ВІЙНА-ЦЕ ЛИХО І ГАНЬВА НАРОДІВ.

Про війну написано вже багато книг, але навряд чи настане такий час, коли цю тему буде вичерпано, чи вона здаватиметься застарілою. Ця війна явила небувалі в історії приклади масового геройзму. Ніколи не зубожніють та не остигнуть гарячі джерела цієї теми, не пройде з роками, а лише поширииться інтерес до неї. В роки війни наш миролюбний народ здійснив великий ратний подвиг. Про війну ми читали багато книг, і перед нами розгортались великі полотна воєнних подій. Ми бачили як прості люди-чоловіки та жінки, старі та молоді, навіть діти, люди різної долі, різного культурного рівня, різних національностей- всі вони були об'єднані загальним інтересом, загальною спрямованістю допомогти звільнити рідну землю, і цю спрямованість вони ставлять вище особистого життя. Ніхто не міг зобов'язати їх робити те, що вони робили, ніхто та нічого, зокрема, величчя серця!

Надані самі собі, залишившись на одинці із своєю совістю кожен з них зробив для себе саме цей вибір, яка ж сила іх патріотизму, як високо підіймає він людину. І як багато зовсім молодих людей гинуло в боротьбі за свободу і щастя Батьківщини. Їх подвиг ніхто і ніколи не забуде, вони увійшли в наше життя і стали її частинкою. Пам'ять про них збуджує в нас такі самі великі почуття, які вели цих людей на боротьбу та самопожертвування заради Батьківщини.

Діти Землі... Вони увійшли в наш людський дім, щоб жити.

Не всім з них дано прожити гідне людини життя. Усі болі нашої землі проходять через дитяче серце. Ще не навчившись азбуці, багато дітей починають розуміти, що таке смерть і кров.

Більш за все діти Землі бажають миру, тому що без цього не можливе здійснення ні однієї, навіть самої наївної мрії, ані самої маленької надії.

Більш за все я бажаю миру на Землі. Це так важливо, щоб люди забули ненависть, котра завжди породжує війни. Люди скрізь повинні зрозуміти, що життя дано не для війни, а для миру. Якби ми всі вирішили так, яким гармонійним і чудовим став би наш світ.

Тубіцина Галина
СШ № 11, м. Рівне

ТЕМА ВІЙНИ І МИРУ У ЛІТЕРАТУРІ.

Проблема війни і миру є животрепетною для нашого двадцятого сторіччя, адже дві світові і численні локальні війни залишили глибокий слід в історії людства.

Тема війни є провідною в творах зарубіжних письменників, які розказують правду про війну, жорстоку і безглуздзу ("Вогонь" Барбюса), показують, що зробила війна з душою людини, морально скалічivши її ("На Західному фронті без змін" Ремарк, "Прощавай, зброе!" Хемінгуй, "Смерть героя" Олдінгтон тощо). Своїми творами письменники виносять суворий вирок війні, засуджують її, як це зробив німецький письменник Брехт у своїй знаменитій "Легенді про мертвого солдата".

Тема миру є провідною і в поезіях відомого французького поета Гійома Аполлінера. Особливо яскраво вона звучить у збірці "Каліграми" з її підзаголовком "Вірші про Мир і Війну". У вірші "Заколота голубка і фонтан" поет згадує своїх товаришів, які загинули на фронті і каже:

Повна споминів нині моя душа

Фонтан над моєю душою плаче.

Фонтан у цьому вірші-це є символ скорботи за друзями, а також фонтан крові, що проливається на війні. Заколота голубка, яка "біля фонтану плаче і молиться..." в екстазі " стала прототипом голубки відомого іспанського маляра Пікассо, який через сорок років підхопив ідею свого друга і створив образ, що символізує мир в очах сучасного людства. Яскравим свідченням цьому є вірш колумбійського поета Енрі Луке Муньюса "Лист до голубки Пікассо":

Ти стрімко летиши,
залишаючи сонячний слід за собою,
І знегоди земні
перетворюються
на зоряний німб для людини,
на сонце і вітер для солов'їв ,
щоб ніхто зруйнувати не зміг
захисток, де тепліє життя,
щоб із землі проросла
оповита листям усмішка.

Ладюк О.Д.

Студентка 4 курсу РЕГІ

З ІСТОРІЇ УПРАВЛІННЯ: ДЕРЖАВНА РАДА

Державна рада установа яка покликана подавати свою думку з питань що підлягають безпосередньо вирішенню верховною владою.

У Франції Державна рада була створена за часів Людовіка XIV, у 1673 році. Вона одночасно була вищою судовою установою

та радою уряду. У 1791 році Державна рада була скасована, але незабаром відновлена і стала одним із найважливіших установень консульської, а пізніше - імперської, конституції 1799 року. Державна рада складала законопроекти, які згодом пропонувались трибуналові та законодавчому корпусу. Наполеон, довіряючи Державній раді, підкорив її дії своїх міністрів. За діяльнюю участю Державної ради були видані громадянський, процесуальний, комерційний та кримінальний кодекси.

Державна рада Франції була поділена на відділення; справи розглядались у відділеннях, об'єднаннях відділень та загальних зборах. Особливе відділення було створене для справ адміністративної юстиції. Державна рада складалася з президента, 32 штатних радників - з них призначались віце-президент та голови відділень, 18 - позаштатних радників та міністрів.

Слід відмітити, що у Західній Європі діяльність Державної ради, як дорадчої установи, була послаблена або ліквідована конституційними правами представницьких зборів. Саме багато фундаторів європейської системи управління відмічали бажаність наявності Державної ради (Моль, Блунчилі, Л.Штейн)

В Росії традиційно царі радились з боярами та дружинниками. Всі питання, що відносились до ведення верховної влади, вирішувались монархом спільно з боярською думою. За Петра І боярська дума припинила своє існування і була частково замінена на "ближню канцелярію його царської величності". Остання в свою чергу, була реорганізована у ревізіон-колегію.

Коли був створений сенат, то із законодавчих питань він був радою монарха. За спадкоємців Петра І з'являється ціла низка рад, які змінюють одна одну і применишують роль сенату. Першою такою радою була верховна таємна рада, заснована Катериною І. Анною Іванівна, скасувавши її, створила у 1731 р. кабінет. Деякі реформи у діяльності ради намагався реалізувати Петро ІІІ, але вони мали формальний характер.

Катерина ІІ, відмітивши нетривкість всіх установ після Петра І, за проектом М.Паніна запропонувала створити під назвою імператорської ради "...верховне місце законодавства, яке захищить самодержавну владу від схованих іноді викрадень оної..."

Таким чином чином, Державна рада повинна була, в першу чергу, виконувати роль захисника самодержавної влади.

Державна рада на своїх засіданнях розглядала:

- законодавчі акти куди відносились не тільки встановлення нових або скасування старих законів, але і часткові зміни і доповнення в діючі;

- адміністративні справи- загальні розпорядження, що видавалися з метою успішного виконання законів; загальні внутрішні міри, що застосовувалися при надзвичайних ситуаціях; оголошення війни та укладення миру;

- фінансові міроприємства: державний розпис прибутків та видатків, позакошторисні кредити, засоби урівноваження державних видатків та прибутків, надзвичайні фінансові міри, справи про кошториси губерній та земств, звіти про державні прибутки та видатки;

- приватні закони, що стосувалися юридичного статусу приватних, фізичних та бридичних осіб та їх майна;

- судові справи, вирішення котрих покладалося на імператора.

Студентки 3-го курсу
Назаревич Вікторі

ОСОБЛИВОСТІ МОРАЛЬНОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ.

Батьки, вчитель та психолог з частиною суспільства, під впливом якого проходить формування поняття добра та зла. І від нас залежить якою в майбутньому стане ця особистість. Створення повноцінного індивіда, реє легкю справою, як казав Л.С. Виготский : Ні одна моральна проповідь не виховує так, як живе почуття, і в цьму розумінні апарат емоцій є спеціально пристосованою тонкою зброею через яку краще впливати на поведінку. Емоційні реакції мають суттєвий вплив на всі форми нашої поведінки та на всі моменти виховання характеру. А як відомо становлення характеру відбувається до 5-ти років і ми повинні за цей короткий період научити дитину не лише мови, та сприйманні оточуючого, а й миролюбству, співчуттю, розумінню.

Виховання може бути ефективним лише проходячи через психічні стани дитини, її складні та недосить сталі почуття.

Неможливо допустити спонтанний розвиток у дитини позитивних якостей особистості. На даному етапі виникає питання: які методи та прийоми в найвищому ступені відповідають емоційним потребам дитини. Аналіз досвіду проведеної роботи педагогів - вихователів дає можливість зробити корданально вожливий висновок: організаційне виховання передбачає емоційно приемну діяльність та спілкування. Важливим компонентом виховної діяльності є емоційне стимулювання, тобто спеціальне створення ситуацій, що викликають у дитини позитивні відгуки, співпереживання. До емоційних стимулів відноситься також наявність творчого початку ігри, елементи романтики, змагання, засоби містецтва, складання проблемно пошукових ситуацій. З цього випливає: емоційні стимули наповнюють педагогічний метод впливу на дитину, викликаючи активну діяльність у відношенні дитини до форм виховної роботи. Як відомо на протязі всього розвитку людини існують сензетивні періоди, найбільш сприятливі для формування окремих, якостей особистості. Наприклад: аснови альтруїстичних рис характеру доброти, чуйності - найбільш успішно закладаються в дошкільному та молодшому шкільному віці; в підлітковому віці інтенсивно розвиваються колективні якості поведінки; "пік" інтенсивної праці, повповязаний з самопізнанням та само вихованням випадає на 14-15 років; старшокласники надзвичайно чутливі на все що повязане з самовизначенням, так як вони цілеспрямовані на майбутнє.

В процесі виховання педагог повинен враховувати ці явища та вносити в духовний світ дитини кожного віку ту моральну інформацію морального складу, яку вони особливо потребують. При відборі конкретних тем для етичних бесід, ігротехнік, розвиваючих тренінгів, необхідно враховувати вікові можливості та пізнавальні інтереси. Окрім того, позитивна інформація повинна виконувати розвиваючу функцію. В якому віці діти найбільш емоційно відкриті внутрішньо готові до сприймання окремих тем. В дошкільному віці - від батьків та вихователів, в молодшому шкільному віці від першої вчительки, яка є єдиною авторитарною особою в перші три роки навчання. Діти віком 8-13 років переважно

отримують як позитивну так і негативну інформацію серед однолітків, і який підхід знайде дорослий до лідерів підліткових груп, таким буде і вплив. Старшокласники переважно бажають отримувати та оцінювати моральну інформацію самі, але великою проблемою є соціальне протиріччя між моральним кодексом і дійсністю. Для більш дієвої роботи з такими підлітками, необхідно подати структурний компонент методів впливу та стимулювати у молоді позитивні емоції. Можливо за основу впливу необхідно узяти яскравість та виразність. Але необхідно враховувати, кретичність підліткового сприйняття. З цього випливає, що зміст педагогічного впливу повинен бути актуальним, злободінним, повинна бути присутня інформаційна новізна, глибоке пояснення подій та фактів, наявність причинно-наслідкових зв'язків, порівняння. Враховуючи методи педагогічного впливу на моральну сферу дитячої психіки, педагог повинен продовжувати корекційно-розвиваючу роботу на всіх етапах розвитку дитини.

Ірина Сова, Валентина Ліпська
м.Луцьк

МИ ПОВИННІ ЗРОБИТИ ВСЕ, ЩОБ ЗБЕРЕГТИ МИР

Сучасна епоха особливо загострила проблеми війни і миру, зробивши їх ключовими для людства. Включення проблем війни і миру у масову свідомість, перетворення антивоєнних настроїв у базову моральну установу значної частини населення планети створили позитивну ситуацію для усвідомлення широкими масами населення землі необхідності збереження миру на планеті як приоритетної загальнолюдської цінності. За словами Бене: "Наша Земля - всього тільки крихітна зірочка, але якщо захотіти, ми можемо перетворити її в планету вільну від війн, не засмучену голодом і смраком, не роздерту на частини різними віруваннями та кольором шкіри". Мир - запорука розвитку суспільства. На фоні досліджень з проблем миру виникла їх складова частина і педагогічна трансформація концепції "виховання в дусі миру", які сформувалися як специфічне наукове напрямлення, яке одержало назву "педагогіка миру". Поряд із загальними питаннями одержали

розвиток теорія і практика виховання в дусі миру. Вченими-педагогами вивчаються різні аспекти розвитку ідей виховання в дусі миру, сучасних західних концепцій, розроблені концептуальні підходи з таких питань як освіта і роззброєння, освіта і права людини, принципи педагогіки миру та ін. Авторами наукових праць з цих питань є М.В.Кабатченко, С.Я.Дем'янчук, В.В.Мітіна, З.О.Малькова. В русі за виховання в дусі миру найбільш зацікавлену роль грають діячі освіти, вчителі, вихователі молоді, які виступають за те, щоб школи, університети, всі навчальні заклади стали "інститутами миру". Отже, молодь має чи не найбільший вплив на майбутнє людства. Тому молодь потрібно навчити миру. Мир в цілому світі починається з миру в сім'ї, де діти поважають своїх батьків. Недарма співається в народній пісні: "Приїзджайте частіше до дому, щоб не було пізно потому, не привозьте ґрошей і слави, будьте з рідними ніжні, ласкаві." Багато студентів приїжджають з різних міст і районів на навчання, тому треба привити їм любов до сім'ї.

Крім того, для студентів проводяться спецкурси і спецсемінари. Виховання студентів у дусі миру здійснюється за допомогою різних заходів: традиційні заняття, позакласна робота і конкретна діяльність, пов'язана із встановленням міжнародних контактів в боротьбі за мир, спецкурси і спецсемінари, які дають можливість виховати студентів в дусі миру. Проблеми формування миротворчої спрямованості особистості повинна віднайти своє місце в навчально-дослідницькій діяльності студента. Значний внесок в розвиток миролюбивої свідомості студента дає вивчення іноземних мов. Дослідження іншомовної літератури, спілкування з представниками різних країн, візити з метою перейняття досвіду виховання студентів у дусі миру за кордоном. Будучи серйозною глобальною моральною проблемою, виховання в дусі миру і взаєморозуміння стоять на чолі процесу вивчення виховання і освіти навчаючихся багатьох країн. Великий інтерес з точки зору виховання студентської молоді в дусі миру являють собою науково-практичні конференції, які проходять на міжнародному рівні в багатьох містах.

І ми повинні зробити все, щоб зберегти мир на нашій землі. Бо мир - це найбільше з благ, яке люди бажають в цьому світі.

Завгородня Ірина, Єфімчук Людмила
м.Рівне

ХРИСТИЯНСЬКІ ІДЕЇ У ВІЗВОЛЬНІЙ ВІЙНІ ПІД ПРОВОДОМ Б.ХМЕЛЬНИЦЬКОГО

Причин Візволінії українського народу проти польського поневолення багато. Одна із головних - пригнічене становище православних. У своїх зверненнях до народу Б.Хмельницький не раз говорив, що польські власті не тільки "в ярмо невольниче" православний люд запрягли, а й батьківську віру плюндрують і намагаються "вринути унію". Гасло боротьби "за віру" було актуальним впродовж всієї війни. Воно було цементуючою ідеєю всіх її учасників: козаків, української шляхти, селян, міщан і духовенства.

Починаючи з кінця XVI ст. козацтво відкрито виступає на захист православ'я (грецької віри). В роки Візвольної війни православний прапор був у їх руках. Під цим прапором воювало і селянство. Належність до православ'я в ті часи означало належність до руськості. Крім цього, в масовій свідомості українського народу тоді образ ворога базувався на етноконфесійній основі типу: "католик- поляк- пан", "іудей- єврей- орендар". Досить легко було набути нового іміджу, якщо перейти в православну конфесію. За таких умов повстанці вважали "перехрещеного" своїм. Відомий український історик І.Крип'якевич стверджував, що часто в період війни мало місце примусове хрещення євреїв, уніатів, в той час як католики фізично знищувались.

Для рядових учасників Візвольної війни - козаків і селян - боротьба з поляками "за віру" мала велике значення і була одною із провідних цілей. Для козацької ж старшини, української шляхти та еліти духовенства релігійні мотиви були засобом для встановлення панування на звільнених від поляків землях. Вони об'являли основним ворогом українського народу уніатів і вимагали від польського короля ліквідації унії на території Речі Посполитої, повернення православним награбованого уніатами майна. Ці антиуніатські настрої провідників українського народу

посилювались в ході Визвольної війни, бо будівництво української держави вимагало відмови від компромісної політики. (Принагідно нагадати, що напередодні Визвольної війни була досягнута домовленість про скликання спільногого православно-уніатського собору для вирішення питання про об'єднання двох церков і створення "універсальної унії"). В уніатів залишався один союзник - королівська влада. І уніатські священники, втрачаючи останню довіру народу, відкрито стали підтримувати польську сторону. Так, наприклад, польський єпископ Яков Суша разом із іншим уніатським духовенством з іконою Холмської Богоматері благословив під Берестечком польські війська на битву проти війська Б.Хмельницького.

Б.Хмельницький став одною із найвидатніших постатей в українській історії тому що він, як ніхто до нього, був виразником загальнонародних, загальнонаціональних інтересів. По відношенню до православної церкви, православних монастирів він проводив політику всілякої їх підтримки. Його універсалі передбачали сувере покарання тих, хто зазіхався на їх майно і землі. Розуміючи значення релігійного фактору для державотворення, Хмельницький свою політику матеріальної підтримки православ'я будував на реальних проблемах всенародності християнської віри, її основних постулатів. Тому і користувався всенародною підтримкою.

Отже, ідеї православної віри були наряду із соціальними і національними, провідними в період Визвольної війни українського народу в 1648-1654рр. Їх підтримували і захищали козаки, селяни, міщани, шляхта і духовенство. Гасло "за віру руську, за віру православну!" було всенародним. Але якщо для рядових козаків і селян воно означало боротьбу проти католиків і юдеїв, то для козацької старшини, української шляхти і еліти духовенства воно було провідним у боротьбі проти уніатів. В цьому- сутність тогочасних класових протиріч.

Легка Марія
м.Рівне

ПЕРШІ БРАТСТВА В УКРАЇНІ

Громадські об'єднання в історії суспільства відіграють надто важливу роль. Їх діяльність впливає на процес становлення і функціонування того чи іншого типу держави. І, навпаки, від державного устрою залежить існування громадських організацій, діапазон їх діяльності.

На території України першими громадськими об'єднаннями, відомими з давніх давен, були братства. Спочатку вони являли собою широку родову організацію в примітивно-суспільному устрої. В первіній ідеї- це союз братств, що відійшли від спільної сім'ї, але ще не розірвали родових зв'язків. В процесі розкладу родового устрою на місці родових братств формуються територіальні, основними завданнями яких стала опіка над старшими родовими патрональними культурами. Шанування певних божеств- патронів, святкування різних свят, пов'язаних з родовими традиціями окремих дворищ чи сіл, традиційні жертвоприношення та пов'язані з ними ритуальні банкети-пирі залишались найтривкішими пережитками старих союзів.

З поширенням християнства традиційні патрональні звичаї язичницького культу асимілювались з християнськими. Поряд із християнською церквою і святами залишились старі язичницькі свята. Залишилась і стара назва братств, які опікалися організацією храмових християнських свят і ритуальних банкетів, що оновляли старі традиції. Ці банкети стали називатися "братчинами". В Київському літописі (блія 1159р.) читаємо: половчане звуть князя на "братчину" на день св.Петра до церкви Богородиці.

Братання являлось широко розповсюдженою формою спілки, договору, товариства за княжої доби. Місцева церква була центром братської організації, її патроном. Братські банкети- "братчини"- відбувалися один-два рази на рік при церкві. Чим більше залучалося на них людей, тим більший прибуток церкві і слава для братчиків, які напередодні варили "пива ячнії", "ситили меди", пріпасали продукти та готували всілякі страви. Зaproшені почесні гості приносили "складки"- грошові внески, які разом з воском від

звареного меду, та грошима від проданого пива й меду йшли в доход церкві. Братства також дбали про побудову нових церков, та їх обладнання, постачали ікони, свічки, церковні книги, допомагали священникам під час богослужіння.

Якщо в староруський період братства мали лише релігійний характер, та з розвитком цехового устрою в литовсько-польський період (14-16ст) вони підпадали під очевидний вплив цехової організації: щорічний вибір старости і службовців, обов'язкові щомісячні збори, сплата щомісячних внесків, общинні суди, допомога зубожілим братчикам. Це надавало братствам широкого громадського характеру і визначало місце в політичній організації суспільства. Набуваючи форму цехів (професійних організацій), братства в той же час зберігали релігійне забарвлення.

Внутрішнє життя реформованих братств регламентували спеціальні статути. Так статути зі Львова свідчать про те, що до братства могли вступати сторонні люди, шляхтичі, але ніхто не міг вільно із нього вийти. До речі, ці статути показують і те, що до братства селян не приймали, вони були зовсім безправними. Крім Львова братства виникали у Галичі, Рогатині, Стриї, Холмі, Луцьку, Києві та інших містах. Вони стали основою гуртування українського етносу.

Особливу роль відігравала економічна діяльність братств: надання безпроцентних грошових позичок своїм членам, організація позичкових кас, порятунок міщенів від боргів, будівництво для бідних притулків (шпиталів). Це надавало братствам особливу популярність і еднало їх членів.

Соціальний склад братств був строкатим. Спочатку вони об'єднували простих торговців та ремісників і мали міщанський характер. Зростом їх впливу до братств приєднувались заможні верстви населення: купці у Львові, шляхта переважала в Луцькому братстві, а в Київському - духовенство. Іншими словами, братства приймали в свої ряди православних з усіх соціальних верств і тому ставали загальнонаціональними установами. Піклування про обездолених, увага до народних потреб (збирання коштів на громадські справи, оформлення скарг, організація делегацій до урядових установ, та інше) сприяли зростанню авторитету братств, як виразників і захисників інтересів українського народу.

Братства здобули собі провідне місце і в релігійному житті. Вони ініціювали церковні реформи, усували невідповідних духівників, підбирали провідників і вчителів, організовували церковний хор, впливали на кращий устрій монастирів. Вони виступали захисниками православної віри та української народності.

Велику увагу братства приділяли розвитку української культури, поширенню освіти. В 16ст. вони почали засновувати власні школи. У львові був розроблений спеціальний статут під назвою "Порядок шкільний". В ньому, зокрема, говорилося: вчитель мав бути "набожним, мудрим, скромним, стриманим, а не пиякою, гулякою, хабарником". Він повинен був "добре навчати і карати неслухняних не як тиран, а для науки". Львівська школа користувалась великою повагою. Інші братства просили у неї порад, книг, вчителів, провідників.

Братства також займались друкуванням книг (на Рівненщині - у Пересопниці, Дермані, Острозі) організацією бібліотек, поширювали духовну літературу. Цим вони підносили громадський дух, консервували давні культурні традиції, творили нові духовні цінності, створювали атмосферу національного відродження. Павло Алепський секретар антіхійського патріарха Маркія III подорожуючи по Україні в 1654 і 1656рр. в своєму щоденнику писав: "По всій козацькій землі ми помітили прегарну рису, що нас дуже дивувала: всі вони, за малими винятками, навіть здебільшого їх жінки та дочки, вміють читати та знають порядок богослужби та церковний спів. Крім того, священники вчать сиріт та не дозволяють, щоб вони тинялись по вулицях... В козацькому краї в кожнім місті та кожнім селі побудовані domi для бідних і сиріт... лазні для мешканців".

Опікуючись громадськими і церковними справами, братчики вдосконалювали норми власного внутрішнього співжиття. Вони часто приймали рішення про скасування братських бенкетів, а братські сходини намагались використовувати для навчання та освіти - зробивши побутові справи братчики мали читати добре книги, вести поважні розмови, виключати із своїх рядів непоправних та упертих. Все це робилось для зростання провідної ролі братств у громадському житті суспільства.

Не дивлячись на деякі вади і недоліки (суперечки з єпископами про право втрутатися в церковні справи, слабий зв'язок між окремими братствами та інше) братствасвоєю невтомною працею підготували підґрунтя для консолідації українського народу, небувале піднесення його культури, яке М.Грушевський назвав першим національним відродженням.

Прокопчук Тарас
м.Рівне

ЩО ТАКЕ МИР?

Мир. Яке коротке слово. Всього три літери, а як багато воно значить. На мій погляд мир - це коли світить сонце, цвітуть квіти, співають птахи, коли діти ходять спокійно в школу, а батьки на роботу, коли не стріляють танки і кулемети, коли літаки не кидають з неба бомби, коли всі між собою товаришують і посміхаються один одному. Мир потрібен для життя кожної людини в різних країнах. Людина народжується, щоб радіти, милуватися квітами, прислухатися до шелесту листя. Все це можливе тільки у мирному житті. На сьогоднішній день найважливіше завдання, яке стоїть перед всіма - зберегти мир, захистити планету Земля від знищення.

Нам, дітям, не довелося побачити загищ війни, але дивлячись кінофільми, читаючи книги, слухаючи розповіді очевидців, ми знаємо, що війна приносить розруху, горе, сльози. Я впевнений, що ні одна дитина планети не хоче, щоб була війна, лихो і страждання. Я глибоко співпереживаю дітям тих країн, де ще лунають постріли, гинуть ні в чому не винні діти. На жаль, на планеті є ще такі "дяді", які прагнуть війни, а не миру. Сьогодні я приєднуюсь, до голосів мільйонів людей світу за мир, проти війни. Я з гордістю кажу:

-Ні війні! Хай буде мир на всій землі!
Всюди хай пісня наша луна,
Прислухайтесь до голосу дітей.
Не хочемо, не хочемо, щоб війна була,
Щоб убивали людей.

Слухайте чесні люди землі,
Хочемо ми вам сказати:

Ми будем боротись, хоч ми і малі,
Будемо мир захищати!

Вусатий Сергій
м.Рівне

Я ХОЧУ ЩОБ НІКОЛИ НЕ БУЛО ВІЙНИ

Майже рік мій клас поглиблено вивчав історію. Я свідомо вибрал історичний ухил (можна було записатись в клас з поглибленим вивченням математики). Бо величезна кількість мультиків та й різних детективів, які показують по телебаченню, викликали у мене роздуми чому виникають війни і як можна уникнути їх.

У казці Кіплінга "Мауглі" є такі слова: "Що за дивне плем" я, ці люди! Мають їжу, мають житло і одяг, а вбивають один одного. Ми, звірі, ходим на охоту, бо хочемо їсти, а для чого це роблять вони?" І, дійсно, за останні 5 тисяч років на Землі відбулося 14,5 тисяч війн, в яких знищено 4,6 мільйардів людей. Це майже стільки, скільки зараз живе на нашій планеті!

Дати відповіді на ці питання не просто. Але мені так хочеться, щоб люди не вбивали, щоб постріли не лунали, щоб був мир. А розум та зусилля землян були спрямовані на нові наукові відкриття, на космічні польоти, на збереження природи. Для цього потрібно навчитись добре виховувати дітей. Основне - щоб вони не росли скнарами, агресивними, завидящими. Вихователі, вчителі та й батьки повинні бути не жорстокими, не кричати, не принижувати дітей, а виховувати їх добром, повагою до них, вмінням визнати свої власні помилки. Для мене дуже важливо, коли старші можуть вибачитись перед дитиною, якщо з нею поступили несправедливо. І потрібно, щоб діти розвивались творчо: будували замки, ракети, розгадували загадки, ребуси, мріяли. Одним словом, росли маленькими принципами, як у Екзюпері.

Важливо, також, щоб не було бідності, яка породжує заздрість та бажання вкрасти або насильно відібрати. Хай будуть

усі багаті, але не буде бідних. Суспільство повинне дбати про це в першу чергу.

І ще одне. В житті людей, особливо маленьких, повинна панувати краса, добро, злагода, довіра, доброзичливість, взаємопідтримка, повага один до одного. Тоді виростуть із них, сформуються керівники, державні діячі, які будуть відстоювати мир у суспільстві, на всій земній кулі.

Набочук О.
СШ №1, 9-А клас

ВЗАЄМОРОЗУМІННЯ МІЖ ЛЬДЬМИ ЗАПОРУКА ВІЧНОГО МИРУ

Всі ми, звичайно, розуміємо, як важливий мир на Землі. Наші дідусі, бабусі, батьки пам'ятають війну і все, що вона принесла: біль і рани людям та державам. А ми ті, хто народився після війни, дізнається про її жахливі наслідки, про безмежні страждання людей, про героїчну боротьбу з фашизмом із розповідей, із книг та кінофільмів. Руйнуючи все на своєму шляху, війна загрожувала найдорожчому кожному з нас - Вітчизні. Мова йшла про життя або смерть. І весь народ став на захист рідної землі.

Перемога у великій вітчизняній війні була досягнута радянським народом в ім'я миру, в ім'я життя на землі. І якщо сьогодні ми звертаємося до її трагічних сторінок, то робимо це насамперед для того, щоб переконатись: війна, як зпісів вирішення політичних суперечностей повинна бути вилучена з життя суспільства. А це означає, що нам треба усвідомити - людство відвоювалось.

Кожна людина, незалежно від її національності, прагне жити в миру і злагоді, в гармонії та спокої, а тому вона без друзів. Люди завжди плекали надію про мир.

Він є необхідною умовою продовження людського життя. А в сучасну епоху мир став неодмінною умовою існування всього людства.

Проблема миру є однією з найгостріших проблем на сучасному етапі будівництва незалежної держави України. Сьогодні сама ідея миру стає державною політикою. Суверенія Україна веде активну боротьбу за ліквідацію гонки озброєнь, за мир, за щастя, процвітання і добробут людей, за цілковите усунення небезпеки до без"ядерного статуту. Про це свідчить зовнішньополітична діяльність України в сучасних умовах.

Головним показником миролюбності є найвищі досягнення у розвитку здорової екології, ефективної економіки, науки, гуманної культури, у забезпеченні свобод і добробуту свого народу. Нині по новому визначено проблеми руху миру. Це необхідність покінчити з "образом ворога", розтопити лід недовіри, навчитися прислухатися і поважати один одного.

Хотілося б поділитися своїми міркуваннями. На мою думку, мир - це готовність зрозуміти душевний стан людини, вміти бути поруч, підтримати в тяжку звилину, це велика любов, повага і турбота за іншого.

На сучасному етапі будівництва незалежної держави України однією з самих найактуальніших проблем є боротьба за мир. До миру прикована зараз увага державних діячів, політиків, військових, вчених, письменників, художників. В розв'язанні цієї проблеми, проблеми миру, можуть і повинні брати участь люди усієї планети. Це також стосується і школярів, і молоді.

Сьогодні ми живемо в дуже жорстокому світі. Все частіше ми зустрічаемося з неповагою, несправедливістю у всіх куточках нашої молодої держави. Кожного дня ми можемо почути про страшні речі, які трапляються в країні чи в світі.

Але ми повинні завжди пам'ятати, жемо почути про страшні речі, які трапляються в країні чи в світі.

Але ми повинні завжди пам'ятати, що лише милосердя, повага, взаєморозуміння один одного може спасти наше суспільство від війни. Тому, ми повинні залишати місце у нашему серці і для добрих діл.

Нам, українцям, здається, що немає на світі кращого неба, ніж небо України. Водночас ми повинні зрозуміти, що кожному милі своя сторона і пам'ятати, що "Тому роду не буде переводу, в якому браття милують згоду".

Правда і кривда, справедливість і лукавство, добро і зло, порядність і нечесність, сміливість, мужність і боягузство знайшли свою об'єктивну оцінку в прислів'ях і приказках, які зразково акумулюють уесь життєвий, соціально-історичний досвід народу, його гуманні почуття. Педагогічний геній український народ утверджує загальнолюдські цінності, загальноприйняті норми народної етики та поведінки.

Кожен повинен пам'ятати, що взаємопорозуміння між людьми - це запорука вічного миру.

Кушнір Наталія
М.Рівне

ЩО ТАКЕ МИР?

Мир- це квітучий край, де я народилася і зробила свої перші кроки.

Мир- це матусина посмішка і її лагідні руки.

Мир- це мій татко, який завжди поруч.

Це мое дитинство, мої шкільні друзі, моя вчителька, мої мрії. Вони здійснюються лише тоді, коли буде мир на Землі. Коли не буде більше Чорнобиля. Коли тиші ніколи більше не розбудять снаряди. Коли ніколи більше не прийде лиха година в наші міста і села.

А щоб цього не сталося, ми повинні дружно сказати: "Миру- так! Війні- ні!"

До наших дитячих голосів повинні прислухатися всі.

І тоді завжди буде світити сонце, будуть співати птахи, буде цвісти мій край. А в ньому житимуть щасливі українські люди.

Вадим Стадник
м. Рівне

ДОБРОСЕРДЕЧНІСТЬ - ВАЖЛИВИЙ ЧИННИК МЕНТАЛЬНОСТІ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ.

Одноманітність не є законом життя. Життя існує у множинності. Найкраще, найчудовіше у світовій цивілізації - саме її різноманітність. Кожна історична нація зробила для неї свої особливі, непідрядносвоєрідні внески. І в цій незчисленній силі форм посідає значне місце українська нація зі своєю вишуканою ментальністю.

У чому не своєрідність української ментальності? Її не властиве вороже ставлення до інших народів. Вона складалася під глибоким впливом християнства, а моральна максима апостола Івана: "А ще кто речет, яко люблю Бога, а брата своего ненавидит, ложь есть" стала головною для українця. Так, саме добросердечність в усіх людських спільнотах будь-якого рівня є візиткою нашої нашої ментальності. Така риса українців сприймається по-різному. Як тільки її не називали: і простота, і українська мінливість, і навіть тупість та наївність. Але саме ця риса українського народу формує націю, звеличує її й творить її неповторне духовне обличчя у груповому портреті світової цивілізації. Завдяки християнській моралі, складовою частиною якої є добросердечність, ми пройшли нескореними через величезні пустелі зневаг і принижень, заборон і цікувань, нечуваних фізичних винищень.

Так це не значить, що кожен українець має у своєму характері риси добросердечності.

Ментальність є суто колективний ефект, вона є ознакою саме системи, а не поодинокого її елементу. Окрема людина - представник даного етносу може і не мати усіх ознак ментальності. Добросердечність стала звичкою свідомості, засобом бачення світу, соціально-психологічною настановою кожного українця. І тому головне завдання - зберегти основні засади нашого ставлення до інших народів в новій ситуації, коли українці стали державною

нацією. Ми повинні співчуваєт кожному найменшому етносу і кожній культурі, створювати всі умови для їх розвитку.

Є лише одна негативна сторона добросердечності як риси нашої ментальності - люблячи усіх і уся, ми боїмося любити і поважати себе. Потрібно навчитись любити, себе, позбутися комплексу неповноцінності. Ось тоді ми як нація зможемо відіграти велику роль у творенні миру. Але не треба переступати межу. Вважаю дуже шкідливою рисою національне самовихвалення, тим більше претензії на виключність, месіанізм.

І останнє - не будьмо натовпом, множинністю людей без певних достоїнств, що втратила етнокультурну інформацію, першооснову справжнього патріотизму.

Юрій Омелянюк

студент ІІ курсу Волинського державного Університету ім. Л.

Українки

МИРОТВОРЧА ДІЯЛЬНІСТЬ ШКОЛИ ЗАСОБАМИ ФІЗКУЛЬТУРИ.

У Павліській школі панувала педагогіка жива і ненав'язлива. Тут панував культ не тільки навчання, а й всебічного виховання учнів, проводилась з ними велика миротворча робота. Вона пронизувала весь навчально-виховний процес школи. Значна робота в цьому плані велась на заняттях з фізичного виховання школярів. Доречі, саме проблема фізичного виховання учнів Павліської середньої школи в дусі миру слабо досліджена вченими-педагогами. На нашу думку, питання фізичного виховання на засадах миру висвітлено в педагогічній науці недостатньо. А досвід Павліської середньої школи в цьому напрямку вартий наслідування. Взяти питання виховання учнів на традиціях герой-батьків. Виховати традиції, зберегти їх - надзвичайно важливе завдання виховної роботи. В школі В.О. Сухомлинського вміють це робити. Щорічний літній похід по місцях герой-батьків - це традиція школи. Кожен клас здійснює туристські мандрівки: приміром, четверті класи - до Корсунь-Шевченківського, шості - до

Полтави і т.д., в залежності від того, який розділ вивчають учні. Велику радість приносять дітям рухливі ігри. Вони виховують почуття громадянського обов'язку, загартування. В.О. Сухомлинський говорив, що виховання фізичної культури - це, по-перше, піклування про здоров'я і збереження життя як найвищої цінності; по-друге, система роботи, яка забезпечує гармонію фізичного розвитку й духовного життя, миротворчої діяльності людини та багатогранної її діяльності. Аналіз навчальних планів та книжок В.О. Сухомлинського, де йшлося про фізичне виховання, показує, що він звертає основну увагу на масовість, рухи і старти для всіх. Не тільки на уроках фізкультури потрібно "натаскувати" окремих спортсменів, в кожній школі потрібно займатись загальнофізичною підготовкою, організовувати прогулянку і працю, те що педагог назаввав самовихованням. Спортивні свята завжди глубоко продумані, часто тематичні, цікаві вікторини про про кращих спортсменів, про мирну політику нашої держави - завжди були в арсеналі роботи вчителів школи. Ми зупинились лише на окремих питаннях роботи Павліської середньої школи з питань фізичного виховання учнів. Її досвід роботи показує, що педагогічний колектив не тільки піклувався про здоров'я дітей, а й прикладав багато зусиль, щоб вони гарно проводили вільний час, відпочинок. Разом з тим вчителі виховали їх в дусі миру, злагоди й взаєморозуміння, ростили їх відданими патріотами України, її захисниками.

З МІСТ

№		Стр.
1	Сергій Дем'янов учень 7-Г класу СШ №18 м. Рівне Що є для мене мир?	1
2	Ліни Корнійчук учениці 10 класу СШ №17 м. Рівне Війна - це лихоманка народів.	2
3	Велентина Алексійчук учениця 11- класу СШ №25 м. Рівне Війна - це лихоманка народів.	10
4	Тарас Олевський учень 5 класу "Центр надії" 5м. Рівне Дружба між народами допоможе зберегти мир на Землі.	11
5	Тетяна Замкович учениця 10 класу СШ №8 м. Рівне Країни в боротьбі за мир.	13
6	Войтович Олександр СШ №9 м. Рівне Болять рани ветеранам.	17
7	Лепеха Максим учень 8-Г класу СШ №15 м. Рівне Я хочу миру і злагоди.	19
8	Грицайчук Наталя Сш №21, 10 Б клас м. Рівне. Міст миру між поколіннями.	20

9	Яницький Олексій Учень 6-Б СШ №12 м. Рівне Будемо будувати свій "маленький світ".	21
10	Стасюк Оксана РЕГІ м. Рівне Діти в боротьбі за мир.	22
11	Сокол Н.Я. РЕГІ м. Рівне Психологічні проблеми виховання позитивних якостей особистості.	23
12	Луцик Наталія студентка ІІ курсу РЕГІ м. Рівне Міжнародні зв'язки України і Франції.	25
13	Кудрик Тетяна 11-А клас СШ №24 м. Рівне Війна-це лихоманка народів.	27
14	Тубіціна Галина СШ № 11, м. Рівне Тема війни і миру у літературі.	28
15	Ладюк О.Д. Студентка 4 курсу РЕГІ З історії управління: Державна Рада	29
16	Студентки 3-го курсу Назаревич Вікторія Особливості морального виховання дітей.	31
17	Ірина Сова, Валентина Липська м.Луцьк Ми повинні зробити все, щоб зберегти мир	33
18	Завгородня Ірина, Єфімчук Людмила м.Рівне Християнські ідеї у визвольній війні під проводом Б.Хмельницького	35

Для заміток

Перевесо 1994 року.

25.03.03

19	Легка Марія м.Рівне Перші братства в Україні	37
20	Прокопчук Тарас м.Рівне Що таке мир?	40
21	Вусатий Сергій м.Рівне Я хочу щоб ніколи не було війни	41
22	Набочук О. СШ №1, 9-А клас Взаєморозуміння між людьми - запорука вічного миру.	42
23	Кушнір Наталія м.Рівне Що таке мир?	44
24	Вадим Стадник м. Рівне Добросердечність - важливий чинник ментальності українського народу	45
25	Юрій Омелянюк студент ІІ курсу Волинського державного Університету ім. Л. Українки Миротворча діяльність школи засобами фізкультури.	46

04 гри 00.

ІНФОРМАЦІЙНО-ВИДАВНИЧИЙ
ЦЕНТР
ТЕТІЯ

Надає всі види поліграфічних
послуг:

розроблення бланків, візиток,
ксерокопіювання, сканування чорно-білих
зображень, випуск книжкових, журнальних,
аркушевих видань, буклетів, брошур

*та різного виду видання
на замовлення*

